

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EUROPEAN COURT OF AUDITORS
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Έκθεση σχετικά με τον έλεγχο της διαχείρισης του αποτυπώματος άνθρακα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

συνοδευόμενη από τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημεία
Εισαγωγή	1 - 5
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	6 - 8
Διαπιστώσεις του ελέγχου	9 - 56
Στρατηγικές περιορισμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	9 - 26
Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	10 - 15
Αντιστάθμιση των εναπομενουσών εκπομπών	16 - 19
Προς έναν συνολικό υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα	20 - 26
Εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης	27 - 43
Ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)	27 - 38
Πρόγραμμα GreenBuilding	39 - 42
Κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων	43
Βιώσιμη σύναψη συμβάσεων	44 - 56
Κανόνες της ΕΚΤ σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων	44
Εγχειρίδιο υπηρεσιακής πρακτικής της ΕΚΤ	45 - 48
Κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων	49 - 55
Εξέταση δείγματος διαδικασιών σύναψης συμβάσεων	56
Συμπεράσματα και συστάσεις	57 - 70
Καθόρισε η ΕΚΤ στρατηγικές για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τις εφάρμοσε αποτελεσματικά;	58 - 63
Διαθέτει η ΕΚΤ κατάλληλα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης προς υποστήριξη της συνεχούς βελτίωσης;	64 - 67
Καθόρισε η ΕΚΤ πρότυπα βιώσιμης σύναψης συμβάσεων και πληρούνται τα εν λόγω πρότυπα;	68 - 70

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής «η Τράπεζα» ή «η ΕΚΤ») και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποτελούν από κοινού το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Επίσης, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές της ΕΕ, προκειμένου να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΚΤ εκτελεί τα καθήκοντα που καθορίζονται στο καταστατικό της¹ και είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των δραστηριοτήτων και των οικονομικών της.
2. Ο έλεγχος που διενεργεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (εφεξής «το Συνέδριο») βασίζεται στο άρθρο 27, παράγραφος 2, του καταστατικού, το οποίο προβλέπει εξέταση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης της ΕΚΤ. Ο έλεγχος καλύπτει την περιβαλλοντική διαχείριση της ΕΚΤ και επικεντρώνεται ιδίως στα μέτρα μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα² που προκαλεί η λειτουργία της Τράπεζας ως δημόσιου οργανισμού.
3. Τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή. Η Εκτελεστική Επιτροπή φέρει τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση των τρεχουσών δραστηριοτήτων της ΕΚΤ και των πόρων της, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Εγκρίνει την περιβαλλοντική πολιτική και το πλαίσιο περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, παρέχει πόρους και ορίζει περιβαλλοντικό συντονιστή και περιβαλλοντικό υπεύθυνο, υπογράφει και εγκρίνει τη δημοσίευση της ετήσιας περιβαλλοντικής δήλωσης της ΕΚΤ.

¹ Το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ είναι πρωτόκολλο προσαρτημένο στη Συνθήκη.

² Το αποτύπωμα άνθρακα είναι το συνολικό ποσό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (ΑΘ) που συνδέεται με τη δραστηριότητα ενός οργανισμού. Οι εκπομπές ΑΘ συνήθως υπολογίζονται και εκφράζονται ως ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα (CO₂).

4. Το άρθρο 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

5. Η πολιτική της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»³.

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

6. Το 2013, με τον έλεγχο του Συνεδρίου αξιολογήθηκε εάν, κατά την περίοδο 2008 έως 2013, η ΕΚΤ διέθετε πολιτική μείωσης του αρνητικού αντικτύπου των διοικητικών λειτουργιών της επί του περιβάλλοντος και εάν η εν λόγω πολιτική εφαρμόστηκε αποτελεσματικά⁴. Το Συνέδριο εξέτασε εάν:

- είχαν καθοριστεί στρατηγικές για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και εάν εφαρμόζονταν αποτελεσματικά·
- υπήρχαν κατάλληλα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης προς υποστήριξη της συνεχούς βελτίωσης·
- είχαν καθοριστεί και τηρούνταν πρότυπα βιώσιμης σύναψης συμβάσεων.

7. Ο έλεγχος βασίστηκε σε ερωτηματολόγια, συνομιλίες και ανάλυση εγγράφων και στατιστικών που παρασχέθηκαν από την ΕΚΤ. Επίσης, ο έλεγχος συμπεριέλαβε εξέταση δείγματος διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

³ Βλέπε άρθρο 191, ΣΛΕΕ.

⁴ Το Συνέδριο αξιολόγησε το ζήτημα αυτό και για άλλα επιλεγέντα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ, και σχεδιάζει να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του 2014.

8. Ο έλεγχος δεν συνίστατο στην κατάρτιση ισοζυγίου άνθρακα, ήτοι στόχος του δεν ήταν ο επανυπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ ούτε η επαλήθευση της ακρίβειας των δεδομένων στα οποία στηρίχθηκε ο εν λόγω υπολογισμός.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στρατηγικές περιορισμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

9. Υπό το πρίσμα των αρχών που θεσπίζει η Συνθήκη (βλέπε σημείο 5), υπάρχουν δύο συμπληρωματικοί τρόποι περιορισμού του αντικτύπου των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της ΕΚΤ επί του περιβάλλοντος:

- α) κατά προτεραιότητα, μέσω της μείωσης των εν λόγω εκπομπών·
- β) μέσω της αντιστάθμισης των εναπομενουσών εκπομπών με συμψηφισμό.

Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

Δέσμευση για μείωση των εκπομπών

10. Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη έκδοση της περιβαλλοντικής πολιτικής της, του Ιουνίου 2013⁵, «η ΕΚΤ δεσμεύεται να βελτιώνει συνεχώς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις της και να ελαχιστοποιεί το οικολογικό αποτύπωμά της (...) λαμβάνοντας μέτρα μείωσης των εκπομπών άνθρακα κατά τις καθημερινές λειτουργίες της (...).»

11. Σε σύγκριση με τις προηγούμενες εκδόσεις⁶, η διατύπωση της εν λόγω πλέον πρόσφατης έκδοσης της περιβαλλοντικής πολιτικής συνέβαλε στην απαλοιφή ορισμένων αμφισημιών. Οι προηγούμενες εκδόσεις αναφέρονταν

⁵ Η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή Διαχείρισης και επικυρώθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή, μέσω της δημοσίευσής της στην περιβαλλοντική δήλωση της ΕΚΤ για το 2013.

⁶ Βλέπε την περιβαλλοντική δήλωση της ΕΚΤ για το 2010 και την ενημερωμένη έκδοσή της για το 2012.

μόνο σε «κατ' αρχήν» δέσμευση για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της ΕΚΤ.

Επιμέρους στόχοι μείωσης

12. Η ΕΚΤ έθεσε η ίδια επιμέρους στόχους μείωσης στις περιβαλλοντικές δηλώσεις της. Ο πρώτος επιμέρους στόχος αφορούσε μείωση κατά 15 % του συνολικού αποτυπώματος άνθρακα το 2011, σε σύγκριση με τα δεδομένα που αναφέρθηκαν για το 2009⁷. Για το 2013, η ΕΚΤ είχε θέσει ως επιμέρους στόχο μείωση κατά 10 % του συνολικού αποτυπώματος άνθρακα, σε σύγκριση με τα δεδομένα που αναφέρθηκαν για το 2011. Δεν τέθηκαν ούτε μεσοπρόθεσμοι (ήτοι για το 2020) ούτε μακροπρόθεσμοι (ήτοι πέραν του 2020) επιμέρους στόχοι. Τέτοιου είδους στόχοι είναι σημαντικοί για τον σχεδιασμό και την εξασφάλιση της βιωσιμότητας της περιβαλλοντικής διαχείρισης ενός οργανισμού.

Τάσεις στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα

13. Το 2008 υπήρξε το πρώτο έτος για το οποίο αναφέρθηκαν στοιχεία σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα της ΕΚΤ. Σε σύγκριση με το 2008, η ΕΚΤ κατόρθωσε να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα το 2012 σε απόλυτους όρους (μείωση του συνολικού ποσού εκπομπών), παρά την αύξηση του αριθμού υπαλλήλων. Το γεγονός αυτό προκάλεσε ακόμη μεγαλύτερη μείωση σε σχετικούς όρους (ανά θέση εργασίας). Ο πίνακας 1 παρουσιάζει την εξέλιξη τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους.

⁷ Σημειώθηκε υπέρβαση του στόχου αυτού και επετεύχθη μείωση σχεδόν κατά 30 %.

Πίνακας 1 - Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους (εμβέλεια των στοιχείων του 2008)

	2008	2012	Εξέλιξη
Σύνολο εκπομπών (σε ισοδύναμα τόνων διοξειδίου του άνθρακα)	17 023	9 617	- 43,5 %
Αριθμός θέσεων εργασίας	2 140	2 399	+ 12,1 %
Εκπομπές ανά θέση εργασίας (σε ισοδύναμα τόνων διοξειδίου του άνθρακα)	7,95	4,01	- 49,6 %

Πηγή: Περιβαλλοντική δήλωση της ΕΚΤ για το 2013, υπολογισμοί του ΕΕΣ.

14. Οι μειώσεις που επετεύχθησαν έως σήμερα αποδίδονται σε μεγάλο βαθμό στην αγορά πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας⁸. Επίσης, μειώσεις επετεύχθησαν όσον αφορά τη θέρμανση και την ψύξη, καθώς και όσον αφορά τις εκπομπές που συνδέονται με το χαρτί γραφείου και τις έντυπες εκδόσεις. Οι εκπομπές που συνδέονται με τα επαγγελματικά ταξίδια (οδικά, σιδηροδρομικά και αεροπορικά) το 2012 παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο με το 2008 (για λεπτομερή αριθμητικά στοιχεία βλέπε τον πίνακα 2).

15. Η ΕΚΤ δεν θεωρεί πλέον ότι θα επιτύχει τον επιμέρους στόχο μείωσης για το 2013 (βλέπε σημείο 12), διότι θεωρεί ότι εξάντλησε τις εφικτές βελτιώσεις από τεχνική και οικονομική άποψη στις επί του παρόντος μισθωμένες εγκαταστάσεις της. Επιπλέον, αναμένει ότι θα υπάρχει αντίκτυπος από την αύξηση του προσωπικού της λόγω των νέων καθηκόντων εποπτείας του τραπεζικού τομέα.

⁸ Από το 2009 και εξής, η ΕΚΤ χρησιμοποιεί ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, για την οποία υπολογίζονται μηδενικές εκπομπές στο αποτύπωμα άνθρακα. Το μερίδιο της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας στη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας αντιστοιχούσε σε 65,8 % το 2012.

Αντιστάθμιση των εναπομενουσών εκπομπών

16. Αντιστάθμιση των εκπομπών άνθρακα καλείται ο μηχανισμός με τον οποίο ένας οργανισμός αντισταθμίζει τις δικές του εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ή τμήμα τους καταβάλλοντας χρήματα σε κάποιον σε άλλο σημείο του πλανήτη για την εξοικονόμηση ισοδύναμου ποσού διοξειδίου του άνθρακα, π.χ. εξοικονόμηση εκπομπών μέσω αιολικών πάρκων που αντικαθιστούν μονάδες παραγωγής ενέργειας με καύση άνθρακα. Εάν αντισταθμιστούν όλες οι εκπομπές που δεν μπορούν να αποφευχθούν, μια δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί ουδέτερη όσον αφορά το διοξείδιο του άνθρακα⁹.

17. Σύμφωνα με την περιβαλλοντική δήλωση της ΕΚΤ για το 2013, χρησιμοποιήθηκε αντιστάθμιση για όλα τα σιδηροδρομικά επαγγελματικά ταξίδια με την Deutsche Bahn. Με 30,9 τόνους διοξειδίου του άνθρακα το 2012, επρόκειτο για μικρό μόνο ποσοστό του συνολικού αποτυπώματος άνθρακα.

18. Όσον αφορά τη σύναψη συμβάσεων για διεθνείς υπηρεσίες επαγγελματικών ταξιδιών, η κατευθυντήρια οδηγία της ΕΚΤ του Δεκεμβρίου 2012 σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων συνιστά να απαιτεί η Τράπεζα από τον επιτυχόντα προσφέροντα να αντισταθμίζει το 100 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που προκαλούν τα επαγγελματικά ταξίδια. Η κατευθυντήρια οδηγία προτείνει τα έργα που αφορούν αντιστάθμιση άνθρακα να πληρούν τα κριτήρια της συμπληρωματικότητας και της μονιμότητας, να αποφεύγονται η διαρροή και η διπλή μέτρηση και να επαληθεύονται οι αντισταθμίσεις από ανεξάρτητο τρίτο υπεύθυνο επαλήθευσης.

⁹ Βλέπε τον ορισμό του Υπουργείου Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Ηνωμένου Βασιλείου, στο έγγραφό του με τίτλο «A guide to carbon offsetting for the public sector» (Οδηγός για την αντιστάθμιση των εκπομπών άνθρακα στον δημόσιο τομέα), 2η έκδοση, 2011, σ. 11: «Ουδέτερη όσον αφορά το διοξείδιο του άνθρακα σημαίνει ότι - μέσω διαφανούς διαδικασίας υπολογισμού των εκπομπών, μείωσης των εν λόγω εκπομπών και αντιστάθμισης των εναπομενουσών εκπομπών - οι καθαρές εκπομπές άνθρακα είναι μηδενικές.»

19. Ωστόσο, η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΚΤ δεν θίγει το ζήτημα της αντιστάθμισης.

Προς έναν συνολικό υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα

Δεν υπάρχει νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα

20. Κατά την άποψη του Συνεδρίου, οι αξιόπιστες και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με το πραγματικό μέγεθος του αποτυπώματος άνθρακα ενός οργανισμού αποτελούν ουσιώδη προϋπόθεση για τη χάραξη και την εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών περιορισμού του.

21. Εντούτοις, δεν υπάρχει δεσμευτική νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα ενός δημόσιου οργανισμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής «η Επιτροπή»), σε σύστασή της που εγκρίθηκε στις 9 Απριλίου 2013¹⁰, ενθαρρύνει τη χρήση της μεθόδου του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού για τη μέτρηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των δημόσιων οργανισμών. Οι χρήστες της μεθόδου του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού πρέπει να τηρούν τις αρχές της συνάφειας, της πληρότητας, της συνοχής, της ακρίβειας και της διαφάνειας.

Η εμβέλεια του υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ επεκτάθηκε σταδιακά

22. Η αρχική εμβέλεια του υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ το 2008 κάλυπτε τις εκπομπές λόγω θέρμανσης και ψύξης, κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, επαγγελματικών ταξιδίων, χαρτιού γραφείου και εκδόσεων. Η εμβέλεια του 2008 επεκτάθηκε δύο φορές, το 2011 και το 2012.

¹⁰ ΕΕ L 124 της 4.5.2013, σ. 1.

23. Οι εκπομπές λόγω των ταξιδίων συμμετεχόντων σε διασκέψεις συμπεριελήφθησαν από το 2011 και εξής. Το 2012 οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα των 20 000 εξωτερικών συμμετεχόντων σε διασκέψεις και άλλες εκδηλώσεις εκτιμήθηκαν σε 4 000 τόνους περίπου. Ωστόσο, ορισμένες από τις εκπομπές αυτές ενδέχεται να είχαν ήδη ληφθεί υπόψη από τους οργανισμούς των συμμετεχόντων, άρα υπάρχει κίνδυνος διπλής μέτρησης. Εξάλλου, οι επισκέπτες που δεν ταξίδεψαν για διασκέψεις στις εγκαταστάσεις της ΕΚΤ το 2012 (σχεδόν 70 000) δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τον υπολογισμό.

24. Οι εκπομπές που προέκυψαν λόγω της κατανάλωσης ενέργειας του εξωτερικού κέντρου δεδομένων και των ψυκτικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν στις εγκαταστάσεις της ΕΚΤ συμπεριελήφθησαν από το 2012 και εξής.

25. Ο **πίνακας 2** παρουσιάζει σύγκριση μεταξύ της αρχικής εμβέλειας των στοιχείων του 2008 και της διευρυμένης εμβέλειας του 2012.

Πίνακας 2 - Εκπομπές ανά πηγή (εμβέλεια των στοιχείων του 2008 έναντι της εμβέλειας των στοιχείων του 2012)

	2008	2012	Μερίδιο του αποτυπώματος άνθρακα 2012
<u>Εμβέλεια 2008</u>			
Θέρμανση και ψύξη	5 495,80	4 871,70	27,4 %
Ηλεκτρική ενέργεια	8 831,50	2 504,90	14,1 %
Επαγγελματικά ταξίδια	1 741,40	1 748,80	9,8 %
Χαρτί γραφείου και εκδόσεις	954,30	491,20	2,8 %
ΣΥΝΟΛΟ εμβέλειας μόνο για το 2008	17 023,00	9 616,60	54,0 %
<u>Διευρυμένη εμβέλεια 2012</u>			
Ταξίδια συμμετεχόντων σε διασκέψεις	ά.α.	4 059,80	22,8 %
Κατανάλωση ενέργειας εξωτερικού κέντρου δεδομένων	ά.α.	4 085,50	23,0 %
Ψυκτικά μέσα	ά.α.	31,10	0,2 %
ΣΥΝΟΛΟ μόνο της διευρυμένης εμβέλειας για το 2012	ά.α.	8 176,40	46,0%
ΣΥΝΟΛΟ διευρυμένης εμβέλειας για το 2008 και το 2012	ά.α.	17 793,00	100 %

Πηγή: Περιβαλλοντική δήλωση της ΕΚΤ για το 2013, υπολογισμοί του ΕΕΣ.

Περαιτέρω ευκαιρίες αύξησης της διαφάνειας, της πληρότητας και της συνέπειας

26. Σύμφωνα με τη μέθοδο του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού που συνέστησε η Επιτροπή το 2013¹¹, λείπουν ορισμένα στοιχεία από τις πληροφορίες σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα της ΕΚΤ, ιδίως οι εκπομπές που προκαλούνται από τη μετακίνηση των υπαλλήλων μεταξύ κατοικίας και

¹¹ Βλέπε τον οδηγό περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού, ΕΕ L 124 της 4.5.2013, σ. 107.

εργασίας και οι εκπομπές που προκαλούνται από την ανέγερση του κτιρίου ΝΕΡ¹².

Εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης

Ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)

27. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (eco-management and audit scheme, EMAS)¹³ «αποτελεί το πλέον αξιόπιστο και άρτιο εργαλείο περιβαλλοντικής διαχείρισης στην αγορά»¹⁴. Στόχος του EMAS είναι να προωθήσει τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των οργανισμών.

28. Η συμμετοχή στο EMAS είναι εκούσια και οι συμμετέχοντες «μπορούν να αποκομίζουν προστιθέμενη αξία ως προς τον ρυθμιστικό έλεγχο, την εξοικονόμηση κόστους και το γόητρό τους στο κοινό, υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν να επιδεικνύουν βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών τους»¹⁵.

Προσχώρηση στο EMAS και εμβέλειά του

29. Η ΕΚΤ απέσπασε την πρώτη επικύρωση EMAS τον Ιούλιο του 2010¹⁶ και μία επανεπικύρωση τον Ιούλιο του 2013. Ο εξωτερικός επιθεωρητής περιβάλλοντος επιβεβαίωσε ότι η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΚΤ, το

¹² ΝΕΡ: οι νέες εγκαταστάσεις της ΕΚΤ στη Grossmarkthalle.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS), (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1).

¹⁴ Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο EMAS «EMAS και ISO 14001: συμπληρωματικότητες και διαφορές».

¹⁵ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009.

¹⁶ Ταυτόχρονα η ΕΚΤ έλαβε πιστοποίηση ISO 14001. Το EMAS περιλαμβάνει όλες τις απαιτήσεις του ISO 14001.

περιβαλλοντικό πρόγραμμά της, το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισής της και η ενοποιημένη περιβαλλοντική δήλωσή της για το 2013 ήταν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 και ότι δεν υπήρχαν αποδεικτικά στοιχεία μη συμμόρφωσης με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις σχετικά με το περιβάλλον.

30. Το EMAS εφαρμόστηκε με χρήση των υφιστάμενων ανθρώπινων πόρων (ουδέτερο όσον αφορά τον αριθμό ατόμων). Το χρηματοοικονομικό κόστος λειτουργίας του EMAS (δραστηριότητες παροχής συμβουλών, πιστοποίησης, επικοινωνίας) δεν υπερβαίνει τα 100 000 ευρώ ετησίως.

31. Η εμβέλεια του EMAS περιλαμβάνει το σύνολο των τεχνικών και διοικητικών δραστηριοτήτων στις κύριες εγκαταστάσεις της EKT στη Φρανκφούρτη. Αυτές περιλαμβάνουν τρεις μισθωμένους ουρανοξύστες, ήτοι τα κτίρια Eurotower, Eurotheum και το πρώην κτίριο της Commerzbank. Συνολικά, αντιστοιχούν σε μικτή έκταση 133 000 τ.μ. περίπου.

32. Επιπλέον, η EKT μισθώνει χώρο σε εξωτερικό κέντρο δεδομένων στην περιοχή της Φρανκφούρτης, αλλά αυτό δεν εμπίπτει στην εμβέλεια του EMAS. Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του εν λόγω κέντρου δεδομένων αναφέρθηκαν, για πρώτη φορά, στην περιβαλλοντική δήλωση για το 2013.

33. Βρίσκεται σε εξέλιξη η προετοιμασία για την εφαρμογή του EMAS στις νέες εγκαταστάσεις της EKT. Οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2014.

34. Στις 9 Νοεμβρίου 2013, η EKT ανακοίνωσε την απόφασή της να εξακολουθήσει τη μίσθωση του Eurotower, το οποίο καλύπτεται από την εμβέλεια του EMAS, προκειμένου να στεγάσει το προσωπικό που ασχολείται με την εποπτεία του τραπεζικού τομέα¹⁷.

¹⁷ Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση Τύπου, οι νέες εγκαταστάσεις της EKT στη Grossmarkthalle δεν θα διαθέτουν αρκετό χώρο ώστε να υποδεχθούν τους

Πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS

35. Ενόψει της μετακόμισης στις νέες εγκαταστάσεις της ΕΚΤ, το πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης για την περίοδο 2012 έως 2013 επικεντρώθηκε κυρίως στην ευαισθητοποίηση σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα και στην αλλαγή συμπεριφοράς. Προβλέπεται ότι το πρόγραμμα θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται κυρίως στα θέματα αυτά, δεδομένου ότι η ΕΚΤ προσδοκά οι νέες εγκαταστάσεις να πληρούν υψηλές τεχνικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

36. Τα μέτρα του προγράμματος 2012-2013 τα οποία αφορούσαν την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή συμπεριφοράς είχαν διατυπωθεί με ασάφεια, π.χ. «Παροχή λεπτομερών πληροφοριών στο προσωπικό σχετικά με τις ευκαιρίες βιωσιμότητας στην εργασία και στην οικία» ή «Ενθάρρυνση του προσωπικού να χρησιμοποιεί τα μέσα μαζικής μεταφοράς για τη μετακίνηση προς και από την εργασία». Κατά συνέπεια, η εκτίμηση του συνολικού αντικτύπου τους παρουσιάζει δυσχέρειες.

37. Επί του παρόντος, η ΕΚΤ δεν διαθέτει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς για τη μετακίνηση προς και από την εργασία. Το 2008 και το 2012 διεξήχθησαν έρευνες σχετικά με τους τρόπους μετακίνησης των υπαλλήλων, αλλά δεν κατέληξαν σε αντιπροσωπευτικά στοιχεία.

38. Άλλη προτεραιότητα του προγράμματος περιβαλλοντικής διαχείρισης για την περίοδο 2012 έως 2013 είναι η βιώσιμη σύναψη συμβάσεων. Το εν λόγω ζήτημα πραγματεύονται τα σημεία 44 έως 56.

Πρόγραμμα GreenBuilding

39. Το 2005 το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής (ΚΚΕρ) δρομολόγησε το πρόγραμμα GreenBuilding. Στόχος του προγράμματος είναι η πραγματοποίηση

περίπου 1 000 επιπλέον υπαλλήλους που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των νέων καθηκόντων της ΕΚΤ.

σαφώς κερδοφόρων επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κτιρίων μη προοριζόμενων για κατοικία, πέραν των κανόνων που επιβάλλουν η ευρωπαϊκή οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και οι ισχύοντες εθνικοί οικοδομικοί κανονισμοί. Ένας «εταίρος GreenBuilding»¹⁸ πρέπει να διασφαλίζει ότι τα νέα κτίρια καταναλώνουν 25 % λιγότερη συνολική πρωτογενή ενέργεια, εάν είναι οικονομικά βιώσιμα, από αυτή που απαιτεί ο ισχύων οικοδομικός κανόνας.

40. Τον Δεκέμβριο του 2009, η ΕΚΤ υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία στο ΚΚΕρ σχετικά με τη συμμόρφωση του σχεδιασμού των νέων εγκαταστάσεων της με την απαίτηση του 25 % και έγινε δεκτή ως εταίρος GreenBuilding.

41. Επιπλέον, σύμφωνα με την περιβαλλοντική δήλωση για το 2013, το κτίριο αναμένεται να είναι κατά 29 % ενεργειακά αποδοτικότερο σε σύγκριση με τον κανόνα που όρισε το 2007 η γερμανική οδηγία σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας.

42. Επί του παρόντος δεν έχουν δημοσιευθεί οριστικές πληροφορίες σχετικά με το εάν η ΕΚΤ θα απαιτήσει να τηρηθούν οι κανόνες του προγράμματος GreenBuilding¹⁹ όταν ανακαινισθεί ο πύργος Eurotower πριν από την εγκατάσταση του προσωπικού που ασχολείται με την εποπτεία του τραπεζικού τομέα²⁰.

¹⁸ Αριθμός καταγεγραμμένων κτιρίων σε ολόκληρη την Ευρώπη στις 18 Νοεμβρίου 2013: 866.

¹⁹ Τα υπάρχοντα κτίρια, έπειτα από την ανακαίνισή τους, θα καταναλώνουν τουλάχιστον 25 % λιγότερη πρωταρχική ενέργεια, εάν είναι οικονομικά βιώσιμα.

²⁰ Προς το παρόν, το προσωπικό που ασχολείται με την εποπτεία του τραπεζικού τομέα στεγάζεται σε άλλο κτίριο, πλησίον του κτιρίου Eurotower.

Κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων

43. Η ΕΚΤ δεν έχει προσυπογράψει τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων, τον οποίο προωθεί το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής από το 2008. Ο εν λόγω εθελοντικός κώδικας δεοντολογίας δημιουργήθηκε ως απάντηση στην αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων και στην ανάγκη μείωσης των σχετικών περιβαλλοντικών και οικονομικών αντικτύπων, καθώς και του αντικτύπου της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού. Σκοπός είναι να παρέχονται πληροφορίες στους χειριστές, τους πελάτες και τους ιδιοκτήτες των κέντρων δεδομένων και να παρακινούνται να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας με βέλτιστη χρήση των πόρων.

Βιώσιμη σύναψη συμβάσεων

Κανόνες της ΕΚΤ σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων

44. Το νομικό πλαίσιο για την προμήθεια προϊόντων, υπηρεσιών και έργων από την ΕΚΤ καθορίζεται στην απόφαση ΕΚΤ/2007/5 για τη θέσπιση των κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων²¹. Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των προϊόντων, των υπηρεσιών και των έργων που αποτελούν αντικείμενο σύναψης συμβάσεων αναφέρονται μόνον εν συντομία στην εν λόγω απόφαση²². Η έννοια της «βιώσιμης σύναψης συμβάσεων» δεν αναφέρεται.

Εγχειρίδιο υπηρεσιακής πρακτικής της ΕΚΤ

45. Οι εσωτερικοί κανόνες σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων καθορίζονται στο εγχειρίδιο υπηρεσιακής πρακτικής της ΕΚΤ. Δηλώνεται η δέσμευση «να παρέχει η ΕΚΤ προϊόντα, υπηρεσίες και έργα κατά τρόπο ώστε να

²¹ ΕΕ L 184 της 14.7.2007, σ. 34.

²² Ως πιθανό κριτήριο ανάθεσης, βλέπε άρθρο 26, παράγραφος 2, στοιχείο α).

επιτυγχάνεται συνεχής και μετρήσιμη πρόοδος στις περιβαλλοντικές επιδόσεις της, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της μείωσης των περιβαλλοντικών αντικτύπων με παράλληλη διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας».

46. Οι εσωτερικοί κανόνες ορίζουν, όσον αφορά την περιβαλλοντική πιστοποίηση, ότι αυτή πρέπει πάντοτε να περιλαμβάνεται στα κριτήρια επιλογής όταν τίθεται θέμα πιστοποίησης.

47. Για τη διαδικασία βάσει της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς», οι εσωτερικοί κανόνες προβλέπουν τα εξής: «Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των προϊόντων, των υπηρεσιών και των έργων είναι σημαντικά, πρέπει να αποτελούν σημαντικό μέρος της συνολικής στάθμισης».

48. Η διατύπωση αυτή φαίνεται να αναφέρεται στη συνολική βαθμολογία που δόθηκε για την τιμή και την ποιότητα στο πλαίσιο μιας διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. Ωστόσο, με τον έλεγχο του Συνεδρίου διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει ενιαία ερμηνεία και ότι τα διοικητικά στελέχη τείνουν να λαμβάνουν υπόψη μόνο τους βαθμούς όσον αφορά την ποιότητα, προκειμένου να καθορίσουν το μερίδιο των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών στη στάθμιση. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να οδηγεί σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 5 % της συνολικής στάθμισης για την τιμή και την ποιότητα. Στις περιπτώσεις αυτές, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά είναι απίθανο να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο αποτέλεσμα της διαδικασίας.

Κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων

49. Τον Δεκέμβριο του 2012, το κεντρικό γραφείο προμηθειών της ΕΚΤ ολοκλήρωσε την κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων, με στόχο την υποστήριξη της συστηματικής υλοποίησης δραστηριοτήτων βιώσιμης σύναψης συμβάσεων. Η κατευθυντήρια οδηγία παρέχει γενικά πληροφοριακά στοιχεία, περιγράφει κριτήρια προς εφαρμογή σε

ολόκληρη τη διαδικασία αγοράς και προτείνει μια γενική διαδικασία σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης δραστηριοτήτων βιώσιμης σύναψης συμβάσεων.

50. Η κατευθυντήρια οδηγία τελειοποιήθηκε μεταξύ 2010 και 2012, κατά τη διάρκεια αρκετών πιλοτικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Αντλεί το περιεχόμενό της εν πολλοίς από τις πρακτικές συστάσεις της Επιτροπής για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις (Green Public Procurement, GPP), οι οποίες περιλαμβάνονται στο εγχειρίδιο «Buying green!» και στον πρακτικό οδηγό για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις «(GPP toolkit)»²³.

51. Η κατευθυντήρια οδηγία καλύπτει τις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που εντοπίστηκε ότι έχουν τον σημαντικότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο όσον αφορά τη λειτουργία της ΕΚΤ, ήτοι είδη γραφείου, εξοπλισμός ΤΠ, υπηρεσίες καθαρισμού, υπηρεσίες τροφοδοσίας, ταξίδια προς και από την ΕΚΤ, καθώς και λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων. Ενδέχεται να συμπεριληφθούν περισσότερες κατηγορίες σε μεταγενέστερο στάδιο.

52. Τα κριτήρια για τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων όσον αφορά την πλειονότητα των κατηγοριών προϊόντων και υπηρεσιών που επελέγησαν προτείνονται στο παράρτημα της κατευθυντήριας οδηγίας. Σε αντίθεση με τον πρακτικό οδηγό, το παράρτημα της κατευθυντήριας οδηγίας δεν παρέχει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ απλών («βασικών») και πιο φιλόδοξων («ολοκληρωμένων») κριτηρίων, αλλά προτείνει ενιαίο σύνολο κριτηρίων για κάθε κατηγορία. Τα κριτήρια της ΕΚΤ είναι συνήθως απαιτητικότερα από τα βασικά κριτήρια του πρακτικού οδηγού, ωστόσο δεν πληρούν εντελώς τα ολοκληρωμένα κριτήριά του. Εντούτοις, στην περίπτωση του εξοπλισμού ΤΠ, τα κριτήρια της ΕΚΤ υπερβαίνουν τα ολοκληρωμένα κριτήρια του πρακτικού οδηγού.

53. Η κατευθυντήρια οδηγία καλύπτει ορισμένους τομείς για τους οποίους δεν υπάρχει πρακτικός οδηγός (GPP toolkit), ήτοι τα είδη γραφείου και τα διεθνή

²³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

ταξίδια. Εξάλλου, δεν έχουν ακόμη προστεθεί στην κατευθυντήρια οδηγία ορισμένες σημαντικές για τον πρακτικό οδηγό ομάδες προϊόντων και υπηρεσιών, ιδίως αυτές που σχετίζονται με τα έπιπλα και τα κινητά τηλέφωνα.

Διαδικασία υλοποίησης βιώσιμης σύναψης συμβάσεων

54. Τα τμήματα που είναι υπεύθυνα για την προμήθεια των ομάδων προϊόντων που επελέγησαν πρέπει:

- α) να ενσωματώνουν βιώσιμα κριτήρια στα τεύχη δημοπράτησης και στη διαδικασία ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης μιας προσέγγισης βασιζόμενης στον κύκλο ζωής·
- β) να επαληθεύουν τη συμμόρφωση με τα βιώσιμα κριτήρια·
- γ) να συλλέγουν δεδομένα σχετικά με τα επιτευχθέντα και να τα διαβιβάζουν στο κεντρικό γραφείο προμηθειών.

55. Ο συνολικός συντονισμός των προσπάθειών σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων επαφίεται στο κεντρικό γραφείο προμηθειών. Από το 2013, το κεντρικό γραφείο προμηθειών αναφέρει στην Εκτελεστική Επιτροπή την κατάσταση προόδου όσον αφορά τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων. Αυτό πραγματοποιείται ετησίως στο πλαίσιο της έκθεσης παρακολούθησης της σύναψης συμβάσεων για το κλείσιμο του έτους. Επίσης, εκθέσεις καταρτίζονται στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Εξέταση δείγματος διαδικασιών σύναψης συμβάσεων

56. Το Συνέδριο υπέβαλε σε έλεγχο δείγμα διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, των οποίων τα τεύχη δημοπράτησης, σύμφωνα με την Τράπεζα, περιλάμβαναν περιβαλλοντικά κριτήρια²⁴. Η εξέταση επιβεβαίωσε ότι, το 2012, η ΕΚΤ είχε

²⁴ Επελέγησαν έντεκα διαδικασίες από κατάσταση 22 διαδικασιών, οι οποίες δρομολογήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2012 και 15ης Φεβρουαρίου 2013 και περιλάμβαναν ή εξέταζαν περιβαλλοντικά κριτήρια.

αρχίσει να εφαρμόζει συστηματικότερα τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις. Σε περισσότερα από τα δύο τρίτα των περιπτώσεων που εξετάστηκαν, είχαν πληρωθεί βασικά ή ολοκληρωμένα κριτήρια GPP. Εντούτοις, υπήρχε περιθώριο να συμπεριληφθούν περισσότερες διαδικασίες στη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων, ιδίως όσον αφορά τον εξοπλισμό ΤΠ και τις κατασκευαστικές εργασίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

57. Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η ΕΚΤ έλαβε μέτρα μείωσης του αρνητικού αντικτύπου των διοικητικών λειτουργιών της επί του περιβάλλοντος, αλλά ενθαρρύνονται περαιτέρω προσπάθειες και ενέργειες.

Καθόρισε η ΕΚΤ στρατηγικές για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τις εφάρμοσε αποτελεσματικά;

58. Η ΕΚΤ καθόρισε στρατηγικές που παρέχουν προτεραιότητα στις επενδύσεις για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα παρά στη χρήση καθεστώτων αντιστάθμισης των εκπομπών άνθρακα που προκαλούν οι διοικητικές λειτουργίες της.

59. Σε σύγκριση με τις βασικές τιμές του 2008, η ΕΚΤ μείωσε το 2012 τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 43,5 % συνολικά και κατά σχεδόν 50 % ανά θέση εργασίας.

60. Οι επιτευχθείσες μειώσεις αποδίδονται εν πολλοίς στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, για την οποία υπολογίζονται μηδενικές εκπομπές στο αποτύπωμα άνθρακα.

61. Θα είναι δυσκολότερο να επιτευχθούν περαιτέρω μειώσεις των εκπομπών, δεδομένου ότι η ΕΚΤ αυξάνει σημαντικά την εμβέλεια των δραστηριοτήτων της, λόγω του νέου ρόλου της στην εποπτεία του τραπεζικού τομέα.

62. Η αρχική εμβέλεια, του 2008, του υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ επεκτάθηκε σταδιακά, αλλά ορισμένες σημαντικές πηγές

εκπομπών δεν έχουν ακόμη συμπεριληφθεί. Ιδίως, δεν είναι γνωστές οι εκπομπές που προκαλούνται από τη μετακίνηση των υπαλλήλων μεταξύ κατοικίας και εργασίας και οι εκπομπές που προκαλούνται από την ανέγερση των νέων εγκαταστάσεων της ΕΚΤ. Οι εκπομπές αυτές πρέπει να ληφθούν υπόψη με χρήση της μεθόδου του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού που συνιστά η Επιτροπή, για τη μέτρηση ή τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των δημόσιων οργανισμών.

63. Η κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων της ΕΚΤ, του Δεκεμβρίου 2012, συνιστά για τα επαγγελματικά ταξίδια τη χρήση κλιματικής αντιστάθμισης σύμφωνα με υψηλά πρότυπα. Ωστόσο, η ισχύουσα περιβαλλοντική πολιτική της ΕΚΤ δεν θίγει το ζήτημα της κλιματικής αντιστάθμισης.

Συστάσεις

1. Η ΕΚΤ πρέπει να συνεχίσει να μειώνει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και να χαράξει πολιτική αντιστάθμισης των εναπομενουσών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
2. Ο υπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ πρέπει να βελτιωθεί, λαμβάνοντας υπόψη την καθοδήγηση που παρέχει η μέθοδος του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Διαθέτει η ΕΚΤ κατάλληλα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης προς υποστήριξη της συνεχούς βελτίωσης;

64. Η ΕΚΤ έχει προσχωρήσει στο ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) από το 2010. Η εμβέλεια του EMAS περιλαμβάνει το σύνολο των τεχνικών και διοικητικών δραστηριοτήτων στις κύριες εγκαταστάσεις της ΕΚΤ στη Φρανκφούρτη. Το EMAS αποτελεί

αποτελεσματικό εργαλείο περιβαλλοντικής διαχείρισης προς υποστήριξη της συνεχούς βελτίωσης. Βρίσκεται σε εξέλιξη η προετοιμασία για την εφαρμογή του EMAS στις νέες εγκαταστάσεις της ΕΚΤ, όπου οι κατασκευαστικές εργασίες πρόκειται να ολοκληρωθούν το 2014.

65. Η ΕΚΤ προσδοκά οι νέες εγκαταστάσεις της να πληρούν υψηλές τεχνικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές. Κατά συνέπεια, προβλέπεται ότι το περιβαλλοντικό πρόγραμμα EMAS θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται κυρίως στην ευαισθητοποίηση σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα και στην αλλαγή συμπεριφοράς έπειτα από τη μετακόμιση στις νέες εγκαταστάσεις. Εντούτοις, τα ισχύοντα μέτρα που αφορούν την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή συμπεριφοράς έχουν διατυπωθεί με ασάφεια και, συνεπώς, η εκτίμηση του συνολικού αντικτύπου τους παρουσιάζει δυσχέρειες.

66. Η ΕΚΤ προσχώρησε στο πρόγραμμα GreenBuilding το οποίο προωθεί η Επιτροπή, με στόχο οι νέες εγκαταστάσεις της να καταναλώνουν 25 % λιγότερη συνολική πρωτογενή ενέργεια από αυτή που απαιτεί ο ισχύων οικοδομικός κανόνας. Δεν έχουν δημοσιευθεί οριστικές πληροφορίες σχετικά με το εάν θα ισχύσουν οι κανόνες του προγράμματος GreenBuilding και όταν ανακαινισθεί ο πύργος Eurotower πριν από τη μετακόμιση του προσωπικού της ΕΚΤ που ασχολείται με την εποπτεία του τραπεζικού τομέα.

67. Η ΕΚΤ δεν έχει προσυπογράψει τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων.

Συστάσεις

3. Η ΕΚΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι θα ισχύσουν υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά τις ενεργειακές επιδόσεις για την ανακαίνιση του κτιρίου Eurotower.
4. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που συνδέονται με την ευαισθητοποίηση σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα και την αλλαγή συμπεριφοράς των

υπαλλήλων της ΕΚΤ, το περιβαλλοντικό πρόγραμμα EMAS πρέπει να συμπεριλάβει μετρήσιμους δείκτες για την εκτίμηση της προόδου και του αντικτύπου, παραδείγματος χάριν παρακολούθηση του αριθμού υπαλλήλων που χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς για τις μετακινήσεις τους.

5. Η ΕΚΤ πρέπει να προσυπογράψει τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων.

Καθόρισε η ΕΚΤ πρότυπα βιώσιμης σύναψης συμβάσεων και πληρούνται τα εν λόγω πρότυπα;

68. Η απόφαση της ΕΚΤ του 2007 για τη θέσπιση των κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων θίγει τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων μόνον όταν αναφέρει τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των προϊόντων, των υπηρεσιών και των έργων που αποτελούν αντικείμενο σύναψης συμβάσεων ως πιθανό κριτήριο ανάθεσης. Δεν αντικατοπτρίζει τη φιλοδοξία της ΕΚΤ να παρέχει προϊόντα, υπηρεσίες και έργα κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται συνεχής και μετρήσιμη πρόοδος στις περιβαλλοντικές επιδόσεις της.

69. Τον Δεκέμβριο του 2012 τέθηκε σε ισχύ η κατευθυντήρια οδηγία της ΕΚΤ σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων, με στόχο την υποστήριξη της υλοποίησης δραστηριοτήτων βιώσιμης σύναψης συμβάσεων μέσω πρακτικών συμβουλών και συστηματικής κατάρτισης εκθέσεων.

70. Η εξέταση δείγματος διαδικασιών από το Συνέδριο επιβεβαίωσε ότι, το 2012, η ΕΚΤ είχε αρχίσει να χρησιμοποιεί περιβαλλοντικά κριτήρια κατά συστηματικότερο τρόπο.

Συστάσεις

6. Η ΕΚΤ πρέπει να τροποποιήσει τους κανόνες της σχετικά με τη σύναψη

συμβάσεων, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν πιστότερα τη δέσμευσή της όσον αφορά τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων.

7. Η ΕΚΤ πρέπει να αναφέρει στις ετήσιες περιβαλλοντικές δηλώσεις της τα επιτευχθέντα όσον αφορά την υλοποίηση της κατευθυντήριας οδηγίας της σχετικά με τη βιώσιμη σύναψη συμβάσεων.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Louis GALEA, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Πρόεδρος

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) χαιρετίζει την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και εκφράζει την εκτίμησή της για τις παρατηρήσεις και βελτιωτικές συστάσεις του. Τα σχόλια της ΕΚΤ επί συγκεκριμένων παραγράφων και επί των επτά συστάσεων της έκθεσης παρατίθενται στη συνέχεια.

Παράγραφος 12: Αναγνωρίζοντας τα προσδοκώμενα οφέλη από τη θέση μεσομακροπρόθεσμων στόχων για τη συνολική μείωση των εκπομπών άνθρακα, η ΕΚΤ θα εξετάσει τη θέση τέτοιων στόχων μετά την μετεγκατάστασή της στο νέο κτίριο.

Παράγραφοι 19 και 58: Η ΕΚΤ εξετάζει ήδη προτάσεις σχετικά με την πρόβλεψη δέσμευσης για την αντιστάθμιση των εκπομπών άνθρακα στην επόμενη επικαιροποίηση της περιβαλλοντικής της πολιτικής το 2014.

Παράγραφοι 26, 37 και 62: Λόγω της πολύ πρόσφατης οριστικοποίησης και έκδοσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του οδηγού περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού και, ιδίως, των σχετικών τομεακών κανόνων, και δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις τους βρίσκονται ακόμη σε πιλοτικό στάδιο, η δυνατότητα της ΕΚΤ να εξετάσει τον αντίκτυπό τους στον υπολογισμό και την υποβολή εκθέσεων για το αποτύπωμα άνθρακα ήταν ως τώρα περιορισμένη. Σε ό,τι αφορά τις εκπομπές που προκαλούνται λόγω της μετακίνησης του προσωπικού μεταξύ του τόπου κατοικίας και εργασίας του, η ΕΚΤ εκπονεί ήδη μέθοδο υπολογισμού με σκοπό να συμπεριλάβει τις εν λόγω εκπομπές στην επόμενη έκθεσή της για το αποτύπωμα άνθρακα το 2014. Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 2.

Παράγραφοι 36 και 65: Τα μέτρα που προβλέπει το περιβαλλοντικό πρόγραμμα EMAS 2012-2013, τα οποία στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και στην αλλαγή συμπεριφοράς σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα, διατυπώθηκαν με γενικό τρόπο προκειμένου να διασφαλίζεται η ευέλικτη προσαρμογή τους στις ανάγκες των επιμέρους ομάδων του προσωπικού εντός της ΕΚΤ. Αν και είναι όντως δύσκολη η εις βάθος αξιολόγηση του συνολικού αντίκτυπου των μέτρων, η ΕΚΤ έλαβε υπόψη δείκτες για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητάς τους. Για παράδειγμα, η εκστρατεία απενεργοποίησης συσκευών («Power Off») την οποία διεξήγαγε το προσωπικό του προγράμματος TARGET2-Securities χρησιμοποίησε σαφείς δείκτες, επιδεικνύοντας θετικά αποτελέσματα που διαρκούν ως σήμερα.¹ Η πιλοτική αυτή εκστρατεία διεξήχθη με τη συνδρομή ενός οργανισμού εξειδικευμένου στην περιβαλλοντική επικοινωνία, την ενεργή συμμετοχή του προσωπικού και

¹ Βλ. επίσης σ. 14 της περιβαλλοντικής δήλωσης της ΕΚΤ για το 2013. Η εκστρατεία είχε ως σκοπό να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους να μειώσουν ενεργά τον περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο στον χώρο εργασίας, εστίαζε δε ειδικά στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Εν προκειμένω επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα: α) οι ετήσιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα εκτιμήθηκε ότι μειώθηκαν από

την αλλαγή συμπεριφοράς. Σκοπός της εκστρατείας ήταν να στηρίξει την ανάπτυξη εργαλείων, δεικτών και μέτρων σε επίπεδο οργανισμού, ενώ για την περαιτέρω ανάπτυξη της ιδέας αυτής πριν από την υλοποίησή της σε επίπεδο οργανισμού έχει δρομολογηθεί ήδη μια δεύτερη πιλοτική διαδικασία. Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 4.

Παράγραφοι 42 και 66: Η σύμβαση μίσθωσης για το κτίριο Eurotower περιέχει περιβαλλοντική ρήτρα η οποία συνάδει με τις βασικές απαιτήσεις του προγράμματος «Πράσινο Κτίριο» («GreenBuilding Programme») σε ό,τι αφορά τις εργασίες ανακαίνισης, καθώς και με τους σχετικούς οικοδομικούς κανόνες. Η ΕΚΤ έχει δρομολογήσει διαπραγματεύσεις με τον ιδιοκτήτη του Eurotower με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, χωρίς πάντως να έχουν ακόμη δημοσιοποιηθεί οριστικές πληροφορίες στο θέμα αυτό. Επίσης, ο ιδιοκτήτης του κτιρίου αξιολογεί ήδη τη συμμετοχή στο πρόγραμμα GreenBuilding. Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 3.

Παράγραφοι 43 και 67: Μετά την μετεγκατάστασή της στο νέο κτίριο η ΕΚΤ προσβλέπει στην απόκτηση πιστοποίησης ως ιδιοκτήτρια ενεργειακά αποδοτικού κέντρου δεδομένων. Τα τεχνικά σχεδιαστικά χαρακτηριστικά του νέου κέντρου δεδομένων, όπως η δυνατότητα επέκτασης, η ευελιξία και η ενεργειακή απόδοση, συνάδουν με το περιεχόμενο του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων. Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 5.

Παράγραφοι 44 και 68: Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 6.

Παράγραφος 48: Η ΕΚΤ θα εξετάσει τη δυνατότητα περαιτέρω αποσαφήνισης των όρων στάθμισης των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών σε επόμενες επικαιροποιήσεις της κατευθυντήριας γραμμής της για τη σύναψη βιώσιμων συμβάσεων προμηθειών. Εν προκειμένω είναι σημειωτέο ότι η στάθμιση των περιβαλλοντικών κριτηρίων ανάθεσης στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προσφορών που είναι «πλέον συμφέρουσες από οικονομική άποψη» πρέπει να είναι ανάλογη της στάθμισης άλλων ποιοτικών κριτηρίων ανάθεσης. Με τον τρόπο αυτόν πρόκειται να διασφαλίζεται ότι η συνολική δέσμη υπηρεσιακών απαιτήσεων αποτυπώνεται επαρκώς στα κριτήρια ανάθεσης και, επομένως, επιδρά με πρόσφορο τρόπο στην έκβαση της διαδικασίας.

Παράγραφος 63: Η ΕΚΤ αναπτύσσει ήδη την περιβαλλοντική της πολιτική υπέρ της μείωσης και αντιστάθμισης των εκπομπών άνθρακα. Βλ. επίσης απάντηση στη σύσταση 1.

Σύσταση 1: Η ΕΚΤ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και για τη χάραξη πολιτικής αντιστάθμισης των εναπομενουσών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

124 σε 6 τόνους και β) το συνολικό τελικό ποσοστό απενεργοποίησης συσκευών τεχνολογίας πληροφορικής στους τρεις ορόφους στη διάρκεια της εκστρατείας ανήλθε κατά μέσο όρο σε 94% και μόνο 6% των εν λόγω συσκευών είχε παραμείνει ενεργοποιημένο.

Σύσταση 2: Η ΕΚΤ αποδέχεται τη σύσταση. Καθώς η μέθοδος του περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βρίσκεται ακόμη σε πιλοτικό στάδιο, η ΕΚΤ θα παρακολουθεί την εξέλιξη και τα αποτελέσματα της εφαρμογής της ενόψει της ενσωμάτωσής της στον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα.

Σύσταση 3: Η ΕΚΤ αποδέχεται τη σύσταση. Πέραν της ισχύουσας σύμβασης μίσθωσης, η οποία περιέχει περιβαλλοντική ρήτρα, σχεδιάζεται η σύναψη σύμβασης με τον ιδιοκτήτη του Eurotower σχετικά με τις εργασίες ανακαίνισης και τις τηρητέες προδιαγραφές.

Σύσταση 4: Η ΕΚΤ αποδέχεται τη σύσταση και στο επόμενο πρόγραμμα EMAS θα περιλάβει μετρήσιμους δείκτες, ιδίως δείκτες συνδεδεμένους με την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή συμπεριφοράς των μελών του προσωπικού σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα.

Σύσταση 5: Η ΕΚΤ στηρίζει πλήρως τον στόχο του μη δεσμευτικού ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία θα οδηγήσει σε μείωση των εκπομπών, περιορισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου και εξοικονόμηση κεφαλαιακών πόρων. Η ίδια θα εξετάσει το ενδεχόμενο να αιτηθεί την ιδιότητα μέλους.

Σύσταση 6: Η ΕΚΤ αποδέχεται τη σύσταση και θα εξετάσει δυνατότητες για την καλύτερη αποτύπωση της δέσμευσής της όσον αφορά τη σύναψη βιώσιμων συμβάσεων προμηθειών στην επόμενη επικαιροποίηση των σχετικών κανόνων της το 2014.

Σύσταση 7: Η ΕΚΤ αποδέχεται τη σύσταση και θα αρχίσει να παρέχει πληροφορίες για τα επιτεύγματά της ως προς την εφαρμογή της κατευθυντήριας γραμμής της για σύναψη βιώσιμων συμβάσεων προμηθειών στο πλαίσιο των ετήσιων περιβαλλοντικών της δηλώσεων.